

Рівненський державний гуманітарний університет

Інститут психології і педагогіки

Психолого-природничий факультет

Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

Назва дисципліни	Освітні ринки
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	<u>3</u> кредити / <u>90</u> годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Оксенюк Оксана Володимирівна, к.пед.н., доц.
Профайл викладачів, сторінка дисципліни в CMS	http://kpomsr-rshu.org.ua/
E-mail:	oksana_oksenyuk@ukr.net
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації: 6 год.; розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій</i> <i>Он лайн- консультації: розклад присутності викладача на форумі кафедри</i>

Цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є забезпечення поглибленої теоретичної підготовки магістрантів щодо розуміння системи освіти у її сталому розвитку та освітньої політики; формування знань про особливості функціонування сучасних освітніх ринків; розвиток професійної компетентності менеджера в освіті на основі вивчення державних стандартів в галузі освіти, сучасних вимог до ліцензування та акредитації закладів освіти (за типом), видів і форм контролю за наданням освітніх послуг відповідної якості.

Завдання вивчення дисципліни полягають у здобутті знань про сучасну сферу освіти як об'єкт наукового дослідження; оволодінні знаннями про становлення й етапи розвитку освітніх ринків як інтегрованого дослідження сфери освіти й економіки в Україні й за кордоном; формуванні знань про сферу освіти як соціально-економічний інститут; формуванні вміння визначати основні напрями забезпечення якості освіти та працювати в нормативно-правовій базі дотримання державних стандартів та якості освіти; набуття практичних навиків із прийняття та впровадження управлінських рішень щодо ліцензування та акредитації діяльності закладу освіти; набуття міжнародного досвіду з забезпечення якості освіти.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

Програмні результати навчання (ПРН):

Результатами навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна «Освітні ринки», є:

ПРН04. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН05. Планувати діяльність організації в стратегічному і тактичному розрізах.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Освітні ринки» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Теорія та менеджмент організації», «Фінансово-економічне та правове забезпечення діяльності закладу освіти», «Стратегічний менеджмент».

Мотивація здобувачів вищої освіти – це потреба формувати власний стиль управлінської діяльності, професійного спілкування (розвивати особистісні якості як складову професійного інструментарію; демонструвати соціальний і культурний змістові контексти освіти у власній діяльності; володіти вміннями критичного аналізу

міжнародних освітніх ринків; розглядати освітні проблеми як інтегроване явище і, відповідно, презентувати їх можливі вирішення через організацію роботи команди фахівців).

Спільна (групова) діяльність сприяє застосуванню набутих знань у веденні дискусій з актуальних проблем соціально-економічної адаптації закладу освіти до потреб ринку праці; розвиває здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти; закріплює вміння відстоювати етику професії та убезпечити себе від професійного вигорання (реалізовувати й доповнювати імідж-складові менеджера освіти на основі синергетики; пропагувати суспільнозначущу роль корпоративної співпраці інтелігенції та бізнес-структур).

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти дає змогу вдосконалити навички аналізу наукової інформації (аналізувати освітні зрушення в Україні у масштабах глобалізаційних процесів; класифікувати діючі освітні інститути, деідеологізувати впливи соціально-політичних процесів в освітній сфері; порівнювати і зіставляти типи суспільного й економічного розвитку та цивілізаційних надбань, нормативно-правової бази управління сферою освіти); розвиває здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах; виконувати індивідуальні навчально-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність; створювати позитивний імідж професії, її статусу в суспільстві.

Перелік тем

Змістовий модуль 1. Освітні ринки: історія та сучасність

Тема 1.1. Освітні ринки: історичний огляд.

Тема 1.2. Лісабонська стратегія у сфері освіти.

Тема 1.3.-1.4. Освіта в Україні: адміністрування, фінансування, види, обов'язковість, освітні програми, ліцензування й акредитація.

Тема 1.5. Європейський союз та формування спільного ринку праці.

Змістовий модуль 2. Основи функціонування закладів освіти в Україні

Тема 2.1. Сутність державних стандартів та якості освіти в Україні.

Тема 2.2. Стандарти та якість освіти: міжнародний досвід.

Тема 2.3. Принципи, методи та функції ліцензування освітньої діяльності закладу освіти.

Тема 2.4. Принципи, методи та функції акредитації освітньої діяльності закладу освіти.

Тема 2.5. Конкурентоспроможність освіти України.

Рекомендована література

Основна

1. Адаптивне управління: сутність, характеристика, моніторингові системи. За ред. Г. Єльнікової. Чернівці, 2009. 570 с.
2. Вікторов В.Г. Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз): моногр. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Д.: Пороги, 2010. 286 с.
3. Гречка Я.Р. Особливості державно-громадського управління освітою в Польщі : автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: [спец.] 25.00.02. НАДУ при Президентові України. К., 2009. 20 с.
4. Грішнова О.А. Людський, інтелектуальний і соціальний капітал України: сутність, взаємозв'язок, оцінка, напрями розвитку. Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2014. № 1. С. 34-40.
5. Данилишин Б.М. Інноваційна модель економічного розвитку: роль вищої освіти. Вісн. Нац. акад. наук України. 2005. № 9. С. 26-35. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2005_9_3.
6. ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2015, IDT): офіц. вид. Ред. Н. Куземська. К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016 45 с.
7. Дугінець Г. В., Суліменко А. С. Конкурентоспроможність України на ринку освітніх послуг. VIII Международная научно-практическая Интернет-конференция «Спецпроект: анализ научных исследований» (30–31 мая 2013г.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.confcontact.com/2013-specprojekt/ek2_duginets.htm.
8. Забезпечення якості освіти: теорія та практика: моногр. / [За заг. ред. Н.В. Житник]. Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2011. 300 с.
9. Куліков А.І. Фінансування вищої освіти України за рахунок позабюджетних коштів. Держава та регіони. Запоріжжя, 2012. С. 195-200. Режим доступу: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2012/4_2012/38.pdf
10. Лук'яненко Д.Г. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: моногр. у 2-х т. Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Л.Л. Антонюк. К. : КНЕУ, 2006. Т. 2. 592 с.
11. Мороз В.М. Динаміка зміни індексу освіченості населення в Україні як якісна характеристика системи трудового потенціалу країни. Вісн. НАДУ при Президентові України. 2009. №2. С. 249-256.
12. Настич Т.П. Сучасні тенденції вищої освіти в Німеччині, Польщі та Україні (порівняльний аналіз). Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2015. Вип. 2 (3). С. 156-165.
13. Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія: монографія. За ред. В.Кременя. К.: Видавниче підприємство «Едельвейс», 2013. 460 с.
14. Партнерство университетов и бизнеса: опыт США: информ.-аналит. Материалы. Сост. И. Г. Куфтырев. Нижний Новгород, 2011. 21 с.

15. Проект концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років: [Електронний ресурс]. Міністерство освіти і науки України: офіц. веб-сайт. 2015. Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797>.
16. Про утворення Державної служби якості освіти України: [Постанова Кабінету Міністрів України від 6 груд. 2017 р. № 947. Офіц. вісн. України: офіц. вид. 2017. 22 груд. (№ 100). С. 91.-Ст. 3080.
17. Реформа освіти та науки: [Електронний ресурс]. Урядовий портал: єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. 2017. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/reforma-osviti>.
18. Сисоєва С. О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: [моногр.]. Хмельницький: ХГПА, 2008. 324 с.

Додаткова

1. Андрущенко В. Державно-громадський характер управління освітою. Вища освіта України. 2011. № 3. С.5-8.
2. Антонюк Т. Основні фактори стримування інтеграційних процесів у сфері вищої освіти України. Українознавчий альманах. Випуск 17. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2014. С. 165-168.
3. Беляков С. Образовательная политика и управление образованием. Университетское управление: практика и анализ. 2008. № 6. С. 12-31.
4. Вікторов В. Нові моделі управління освітою. Вища освіта України. 2005. №2. С. 66-71.
5. Діденко А. Маркетингова концепція освіти. Управління освітою. 2002. №12. С. 2-4.
6. Маслікова І. Методичний менеджмент як освітній феномен: теорія і практика продуктивного управління якістю людського ресурсу освітньої галузі. Управління школою. 2007. №26. С. 17- 24.
7. Свириденко Д. Аналіз ролі віртуальної академічної мобільності в обґрунтуванні засад розвитку сучасної вищої освіти. Українознавчий альманах. Випуск 17. Київс. націон. ун-т імені Тараса Шевченка. 2014. С. 163-165.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітній економічний форум, Звіт з глобальної конкурентоспроможності (GlobalCompetitivenessReport). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.weforum.org/reports>
2. Інформаційні матеріали сайту «Вища освіта в Україні». [Електронний ресурс]. Режим доступу: osvita.ua/vnz/
3. Інформаційні матеріали сайту «Електронна Україна». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.e-ukraine.org.ua>.
4. Інформаційні матеріали Урядового веб-порталу «Реформа освіти і науки». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/reforma-osviti>
5. Освітологічний дискурс: Наукове електронне фахове видання [Електронний ресурс]. Режим доступу: od.kubg.edu.ua

6. Портал громадських експертів «Освітня політика». [Електронний ресурс]. Режим доступу: education-ua.org > ... > Аналітика > Блоги > Форум

7. Статистичні дані для країн-членів ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics>

8. Український центр оцінювання якості освіти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.testportal.gov.ua/index.php/text/statistik/>

Технічне і програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з деканатом, викладачами і методистами кафедри з питань проведення навчальних занять і консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікацій з деканатом, кафедрою, викладачами з метою опитування та виконання завдань самостійної роботи. Для виконання самостійних завдань, ІНДЗ, проходження тестування необхідні ноутбук/персональний комп'ютер/мобільний пристрій (телефон, планшет) із підключенням до Інтернет-мережі.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: освітньо-професійна програма «Управління навчальним закладом»; робоча програма навчальної дисципліни «Освітологія»; методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи з «Освітології».

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
СК 2	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація	ПРН 04	Обґрунтовувати та управляти проєктами, генерувати підприємницькі ідеї.	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6, МН7	МО2, МО5, МО7
		ПРН 05	Планувати діяльність організації в	МН2, МН3, МН5, МН6, МН7	МО2, МО7, МН7

	визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.		стратегічному і тактичному розрізах.		
--	---	--	--------------------------------------	--	--

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 –практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 –самостійна робота (розв'язання програмних завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

МО1 –екзамени;

МО2 –усне або письмове опитування

МО3 - колоквіум,

МО4 –тестування;

МО5 – командні проекти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

MO8 – студентські презентації та виступи на наукових заходах;
 MO9 – захист лабораторних і практичних робіт;
 MO10 – залік.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни
 «Освітні ринки»**

Поточне тестування та самостійна робота										Модульний контроль		ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	ЗМ 1	ЗМ 2	20	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	10	10		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання

№ з.п.	Вид навчальної діяльності*	Оціночні бали*	Кількість балів
T1	Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	1	6
		5	
T2	Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	2	6
		4	
T3	Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	1	6
		5	
T4	Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	1	6
		5	
T5	Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	1	6
		5	
Модульний контроль (контрольна робота)		10	10
T6	Фронтальне / індивідуальне опитування та	5	6

	участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	1	
T7	Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	1,5 4,5	6
T8	Виконання завдань під час практичних занять Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	2 1 3	6
T9	Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	1 5	6
T10	Виконання завдань під час практичних занять Фронтальне / індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	2 1 3	6
Модульний контроль (контрольна робота)		10	10
ІНДЗ: Проект плану розвитку освітнього ринку регіону		20	20
Разом		100	

Система та критерії оцінювання у Рівненському державному гуманітарному університеті

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, співбесіда, консультація, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
------	---	--	---	-----------------------------------	--------------	---------------

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка за ІНДЗ; додаткові оцінки (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Здобувачам вищої освіти надається право підвищувати свій рейтинг лише шляхом складання заліків (підсумкового модульного контролю) за графіком екзаменаційної сесії. Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу (реферат, есе, курсову тощо) повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в індивідуальній роботі здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати ще раз індивідуальні завдання, які передбаченні у силабусі.